№ 60.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 26. LIPCA ROKU 1799. w PIĄTEK.

z Wiednia dnia 17. Lipca.

Nadzwyczayny dodatek do Gazety dziſieyszey Dworſkiey ieſt w naſtępuiącey treści: „Podług rapportu F. M. *Kray* pod dniem 10 t. m. przyſłanego, F. M. L. *Ott* dniem wprzody, to ieſt na dniu 9. po trzygodzinnym ſilnym bombardowaniu opanował przez kapitulacyą zamek *Urbano.* Znayduiąca ſię tamże, z 700. ludzi złożona załoga, zyſkała wolne wyiście pod warunkiem nieſłużenia przez 6. mieſięcy. W zamku tym znaleziono 30. armat i znaczny zapas ammunicyi i żywności.— Aby przy otworzeniu przykopow pod *Mantuą*, i dalszych approszow do tey fortecy, wszelkie przeszkody uprzątnione zoſtały, F. M. *Kray* poſtanowił ſzturmem zdobyć mały zamek *Cereſe*, daleko naprzod od fortecy leżący, a od nieprzyiaciela armatami i ludzmi mocno osadzony. Wykommenderował więc w tey mierze 24. armat i haubic, tudzież dwa batalliony piechoty i ieden oddział ſtrzelcow. Dowodził zaś woyſkiem pułkownik *Rudt de Laterman.* Po kilku wyſtrzałach wezwano potym po 50 ochotnikow z każdego batalionu do ſzturmu, i tym ſposobem wkrotce zamek ten wraz z moſtem na *Pajolo* i sluzą, zdobyte zoſtały. nieprzyiaciel zaś z znaczną ſtratą i zoſtawieniem iedney armaty i haubicy, do głowney reduty pomiędzy fortecą i tym zamkiem leżącey, cofnął ſię. Moſt powiękſzey części już zdięty, F. M. kazał z naywiękſzym poſpiechem pomimo ciągłego ognia z reszty ſzańcow nieprzyiacielſkich i z fortecy dawanego, kazał naprawić. Naſza w tey mierze ſtrata ieſt [illegible] mała tak w zabitych jako i rannych, o czym poznieysze będzie wyszczegulnienie. Artyllerya nasza dała tu nowe dowody wyborney ſwoiey dzielności. Część także ciężkiey artylleryi *Roſſyiſkiey* od korpusu Generała *Rehbinder*, który dniem wprzody pod *Borgoſorte* ſtanął, i dla którego pod *Pietole* baterya wyſtawioną zoſtała, bardzo wiele przyczynił ſię do tego przedſięwzięcia. Gdy przez nasz dzielny ogień armatny prawie wszyſtkie nieprzyiacielſkie armaty w drugiey reducie demontowane zoſtały i przymuszone do zaprzeſtania ognia, przeto i F. M. rozkazał na czas w spokoyności ſię zatrzymać, i potrzebne przygotowania poczynić, dla wysypania przed tym głownym ſtanowiſkiem wielu bateryow, w celu zabespieczenia ſwego i obrony. Generał kawaleryi *Melas* donosi z *Alexandryi* pod dniem 8. iż gdy dniem już wprzody trzecia baterya pod tamteyszą cytadellą ukończoną zoſtała, i działa do niey wprowadzone były, otworzenie przykopow w krotce rozpocząć ſię miało.

z Londynu dnia 9. Lipca.

Lord *St Vincent* dla ſłabości ſwoiey złożył kommendę nad flottą morza śrzodziemnego i powrocił do *Gibraltaru.* Pogłoſka ſię rozchodzi iakoby ón i Vice-Admirał *Keith* blokowali nieprzyiacielſką flottę w *Tulonie* z 21 okrętami, Admirał *Gardner* flottę *Hiſzpańſką* w *Kartagenie* z 16, a Lord *Nelſon* ieszcze pozoſtał w *Palermo* z 19 okrętami.— Donoszą także, iż na dniu 19 Maja Admirał *Whitshed* z eſkadrą swoią przypłynął do Lorda *St Vincent*, który dnia 23 Maja z *Minorki* do ſtanowiſka *Roſas*, a potym do *Tulonu* wyruszył.— Z *Lizbony* przybył do *Falmuth* bat pocztowy z uwiadomieniem, iż zdobyte na *Francuzach* przez *Nelſona* okręty na d. 23 Czerwca wypłyneły z *Lizbony* do *Anglii.*— Na mieyſcu Lorda *St Vincent* zapewne Admirał *Gardner* kommendę nad flottą morza śrzodziemnego obeymie.— Na okręcie *Vengeance*, który konwoiował flottę *zachodnio-Indyiſką*, przybyli *Barthelemy* i *Villot*, do *Cayenny* na deportacyą ſkazani.— Poſłany zoſtał paszport do *Deal* aby mogli do *Londynu* przyiechać.— *Kotzebue* przyſłał Antreprenerowi tuteyszego Teatru rękopismo nowey Komedyi, pod warunkiem aby oryginał jego nie prędzey aż przy końcu roku 1800. był drukowanym.— Na ląd ſtały wyſłano ztąd teraz bardzo wiele gotowizny. —W tych dniach chciano tu wielu *Irlandczykow* aresztować, którzy w zakazanych schadzkach zgromadzali ſię, lecz znaleziono ich niewinnemi.— Kutter *Williams Pitt* na dniu 6. Czerwca od *Hiszpanow* schwytany, wiozł depeszę od Lorda *St Vincent*, które iednak w morze wrzucone zoſtały. — Lato bardzo ſię tu spoźniło. Dotąd w *Cumberland* ieszcze wiele śniegu leży. — Do *Minorki* i *Lizbony* wyſłano ieszcze 500. ludzi.— Lord *Duncan* donosi z pod *Texel*, iż na dniu 27. Czerwca okręty nasze wysuneły ſię dla zaięcia kilku okrętow kanonierſkich *Hollenderſkich* przy wyspie *Amelang*, lecz te potrafiły ſię uchronić. Nie zdobyliśmy więc w tey wyprawie iak tylko 12. przewozowych ſtatkow *Hollenderſkich.* — Artylleryą *Turecką* przy *Sidneiu Smith* dowodzi Emigrant *Phelipaux*, towarzysz i przyiaciel ſzkolny Generała *Buonaparte.* Oba w dalſzym czaſie byli odmiennego ſpoſobu myślenia, *Phelipeaux* zaraz z początku nienawidził rewolucyi *Francuzkiey*, gdy tym czasem *Buonaparte* zrobił ſię iey obrońcą.

Chociaż w *Southampton* wszyſtko wzięto na ſiebie poſtać wielkiey wyprawy, wielu iednak utrzymuie, iż te uzbraiania umyślnie tylko ſą czynione, aby nieprzyiaciela nad brzegami zatrudnić i przymuſić go do trzymania tamże woyſka, które inaczey poſłałby do głównych armiow ſwoich.— Jedno z pism tuteyszych zawiera w ſobie naſtępuiący obraz teraźnieyſzego położenia *Anglii.* „Jeſt rzeczą bardzo do wiary podobną, iż cień nawet pozoſtałey ieszcze opozycyi wkrotce zupełnie zniknie. Wiadomo, iż iuż *Scheridan* w ſwoiey ſławney mowie na początku przeszłego roku za miniſtrami oświadczył ſię. Przez komedyą ſwoią *Pizara*, w ktorey świeże przypadki *Francyi* wyſtawił pod poſtacią oſtatnich *Inkaſow*, zupełnie uiął ſobie łaſkę Krolewſką. *Scheridan* witał Króla na ſchodach teatru wraz z antreprenerami, i wszyſtkich użył ſposobow do okazania Krolowi dowodow ſwoiey podległości. W klubie *Whig*, niezwyczayny tam dotąd ſpełniano toaſt zdrowia Krolewſkiego etc.— Biegaiące tu od kilku dni pogłoſki iakoby flotta naſza pobiła *Francuzką*, i znowu przeciwnie iakoby *Francuzka* naszą zniszczyła, żadney nie maią pewności, i nic urzędownie w tey mierze nie ma ogłoszonego.— W izbie wyższey Parlamentu wytoczyły ſię znowu ſpory względem znieſienia handlu niewolnikow. Xiąże *Clarence* powſtał mocno przeciw znieſieniu, iako ścieśniaiącemu handel *zachodnio-Indyiſki* który tak wielkie pieniądze do *Anglii* wprowadza. Lord *Grenville* odpowiadał na tę mowę, i zaczął przepraszać Xiążęcia, iż nie ieſt iednego z nim zdania. Lecz Lord *Turlow* przerwał mowę i oświadczył ſwoie nieukontentowanie, ztąd iż w izbie zachowywana ieſt iakaś rożnica między oſobami. Gdyby nawet (rzekł) Xiąże de *Wallis* utrzymywał rzecz iaką która mi ſię nie podoba, nie wſtydziłbym ſię moie zdanie z wolnością przeciw niemu otworzyć. Nakoniec za niewolnikami podnioſło ſię 60 głosow, za utrzymaniem zaś handlu 67, i tym ſposobem znowu ſprawa ludzkości przegrała.

z Paryża dnia 9. Lipca.

Na dniu 5. t. m. Dyrektoryat wydał naſtępuiący wyrok: 1.) Na granicach *Alpow* ma być utworzona armia pod nazwiſkiem *armij Alpow.* 2.) Ob. *Championnet* Generał dywizyi, ieſt mianowany naywyżſzym wodzem tey Armij, pod rozkazami Generała *en chef* Armij *Włoſkiey* i *Alpeyſkiey.*— Wczoray Miniſter woienny *Bernadotte* pisał liſt do Generała *Championnet* w naſtępuiącey treści: „Dyrektoryat mianował Cię Generale kommendantem armij *Alpeyſkiey.* Trzydzieści tyſięcy walecznych woiownikow oczekuie na Ciebie z niecierpliwością, dla rozpoczęcia wſtępnego boju. Przed 14. dniami byłeś ieszcze w więzieniu, 30ty *Prairial* (18ty Czerwca) oswobodził Cię z niego. Opinia publiczna obwinia teraz twoich ciemiężycielow. Takim więc ſpoſobem ſprawa twoia ſtała ſię razem ſprawą narodową. Mogłżeś dla ſiebie pomyślnieyſzego życzyć wypadku? Wielu innych ludzi w zdarzeniach rewolucyi ſzuka powodu do potwarzania Rzpltey, lecz dla mężow tobie podobnych niesprawiedliwość ieſt owszem pobudką, do tym większego oyczyzny ſwoiey miłowania. Poſtępuy przyiacielu, i okryi nowemi laurami ślady pętow ſwoich. Sciſkam Cię w miarę czucia moiego."

Tenże Miniſter Woienny wydał do Armiow naſtępuiącą odezwę: „Żołnierze Oyczyzny. Dyrektoryat Wykonawczy powierzył mi Departament Woienny: ſama tylko nadzieia, i ſtateczna wola zapobieżenia waszym nieſzczęściom, mogły mnie nakłonić do przyięcia onego. Byłem świadkiem okropnych waszych niedoſtatkow, wiecie, czyli ie z wami dzieliłem. Winienem może waſzemu ſzacunkowi tę doſtoyność, którą w tym momencie zaszczycony ieſtem. Ta myśl będzie mnie w pracach moich pokrzepiać. Przyſięgam, iż nie przyimę ſpoczynku, poki nie potrafię opatrzyć was żywnością, ubiorami, i bronią. Wy koledzy, przyſięgniecie, iż powſtaiących na nas nieprzyiaciół razem potłumiemy.— Niemnieyszą także potrzebą armiow naszych ieſt zgoda i iedność. Nieprzyiaciel umiał korzyſtać z zawiści naszych officerow ſztabowych. Czemuż odnosi teraz nad nami korzyści? bo uſiłował to uſkutecznić co my w początku robić byli zwykli, a tak idąc za naszym przykładem, nauczył ſię od nas zwyciężać. Naganne iednak umiarkowania tak długo utrzymywane muſiało zniknąć od dnia 18. Czer: Widziałem piękne dni Rzpltey, kiedy Generałowie *Francuzcy* po 6. razy powinność ſwoią na placu bitwy odbywali, a ſtopnie podowczas nam dawane, były iedynie nadgrodą naszych nadzwyczaynych uſiłowań. Donieście mi Obywatele Generałowie tych, którzy dadzą dowody męſtwa, a natychmiaſt awansowani zoſtaną. Nadewszyſtko niech wola Generała en chef i wykonanie iey iednym będzie.

Nasza Eſkadra z *Hiszpańſką* złączona, znayduie ſię nieomylnie w *Kartagenie*, formuiąc razem 40. liniowych okrętow. Zdaie ſię, iż *Hiszpanie* chcą teraz niewątpliwym ſpoſobem odpowiedzieć na wſzyſtkie rzucane na ſiebie podeyrzenia. Uzbraiaią w *Cadix* 10. innych okrętow które w dzieſięciu dniach będą w ſtanie wypłynąć dla wzmocnienia flott obydwoch. — Liſt z *Bajonny* pod dniem 25. Czerwca wyraża, iż kuryer dniem wprzod tam-

tędy z *Madrytu* przeieżdżaiący, zapewniał, iż te eſkadry puściły ſię na morze.

Hiszpańſki Admirał *Mazaredo* kazał iuż od dawnego czasu wybudować ſzalupy kanonierſkie, ktore na okręty liniowe zabrane, a w potrzebie na wodę ſpuszczone i 36 funtowemi armatami osadzone być mogą. Te ſzalupy wielką korzyść przyniosły pod *Kadix*, gdyż trzymały flottę *Angielſką* w oddaleniu od portu. Wynalazek ten przynioſł znowu nowe korzyści. Ośm do dziewięciu okrętow liniowych *Angielſkich* attakowało niedawno pięć okrętow *Hiszpańſkich* przy wyspie *Aix*. Kommendant *Hiszpańſki* dozwolił *Anglikom* długo ſtrzelać, widząc iż żadney nie czynili ſzkody, lecz nagle potym wypuścił ſwoie ſzalupy kanonierſkie przeciw *Anglikom*, i te niezmierną im ſzkodę w masztach i okrętach ſprawiły, przymuſiwſzy ich do cofnienia. Było to na dniu 3. kiedy *Anglicy* z 22. okrętami woiennemi pod wyspą *Aix* ukazali ſię.

Od Armij naſzey we *Włojzech*, mamy naſtępuiące urzędowe Rapporta:

Armia Włoſka. — *Generał Deſſoles Szef wyżſzego Sztabu armij Włoſkiey, do Generała Perignon dowodzącego prawym ſkrzydłem. Z Głowney kwatery dnia 3 Messidor (21. Czerwca) roku 7go.*

„Armia *Francuzka* wyruszywszy na dniu 17. z *Genui*, przybyła tu, i oſwobodziła *Tortonę* od oblężenia. Wczoray iednak dywizya Generała *Grouchy* ktòra do *St Giuliana* pomiędzy *Soia* i *Bormida* wkroczyła, attakowaną była od korpusu pod kommendą G. *Bellegarde*. Dywizya G. *Grenier* nadciągnęła iey zaraz na pomoc, i ſam Generał *Moreau* w osobie ſwoiey udał ſię tamże. Nieprzyiaciel zoſtał koleyno z ſtanowiſk ſwoich w *St Juliano*, *Caſſini*, *Grando* i *Spinetta* aż za rzekę *Bormida* odpartym. Korpus odwodne nieprzyiaciela zoſtało pod *Borco* opasane, i ponioſło znaczną ſtratę w zabitych i rannych. Nieprzyiaciel utracił w tey roſprawie 4. tyſiące ludzi, z ktòrych 3000 doſtało ſię w niewolę i 5. armat, inni zoſtali ranni lub zabici. Generał *Moreau* miał pod sobą zabitego konia. — Zabrani jeńcy są powiększey części z regimentow *Alvinzi*, *Eſterhazy*, *Clairfait*, i huzarow *Eſterhazego* i *Nadaſtego*.

Liſt Generała *Maſſeny* donosi o uporczywey bitwie przy *Offenburgu*: Woyſka Rzpltey, w tym iako i we wſzelkich innych zdarzeniach utrzymały znakomitą ſławę męſtwa, na ktòrą tak ſprawiedliwie zaſłużyły. Nieprzyiaciel utracił tyſiąc ludzi. — Tenże Generał donosi, iż 17. Czerwca *Auſtryacy* obchodzili uroczyſtość z okoliczności od nieſionego we *Włoszech* zwycięztwa; i że on ſam w tymże czaſie odebrawszy wiadomość o zwycięztwie odnieſionym przez Armią *Francuzką* G. *Moreau*, rozkazał ażeby na całey linii woyſka uderzono z armat na ogłoszenie tey korzyści.

Inny liſt tegoż Generała z głowney kwatery w *Lenzburgu* dnia 16 Messidora (4 Lipca) był naſtępuiący. — „Nieprzyiaciel, Obywatele Dyrektorowie wyſtawił bateryą od 6 armat na wzgorkach *Brunnen* przy jeziorze *Lucerny*. Ta baterya czyniła nam ſzkody i wſtrzymała naszą kommunikacyą. Generał *Lecourbe* otrzymał rozkaz zdobycia tey bateryi. Uſkutecznił to, zrobiwszy poruſzenie woyſka na całey linii dla ukrycia prawdziwego ſwego attaku. Wczoray nieprzyiaciel był attakowany pod *Stein*, *Cecven*, i *Schweiz*, gdy tym czasem przeznaczona do zaięcia bateryi kolumna z *Gersau* do *Brunneau* wyruszyła. Zamiar Generała *Lecourbe* był dopiętym. Baterya wziętą zoſtała. Zabraliśmy w niey 6 armat ammunicyą, i muły, potym wpadło nam w ręce 100 jeńcow od regimentu *Stein*, nieprzyiaciel utracił także 200. ludzi w zabitych i rannych. Spaliliśmy nieprzyiacielowi kilka batow kanonierſkich, które na warsztacie leżały. Generał *Chabran* który na prawym ſkrzydłe fałszywy attak przypuścił, zaiął 20 jeńcow etc.“

Jeszcze na dniu 5. Czerwca po uczynioney deklaracyi Krola *Szwedzkiego* iako Xiążęcia *Pomeranij* na ſeymie Rzeszy w *Ratyzbonie*, Dyrektoryat wydał wyrok, przez który ambargo na wszyſtkie okręty *Szwedzkie* nałożone zoſtało. Wyrok ten nie był wiadomym ani ſprawuiącemu intereſſa *Szwedzkie* ani konsulowi *Szwedzkiemu*. Nie dowiedzieli ſię o nim, aż na dniu 5. t. m. przez liſty konsulow *Szwedzkich* w portach Rzpltey zoſtaiących. P. *Brinkmann* ſprawuiący intereſſa *Szwedzkie*, udał ſię przeto zaraz do miniſtra intereſſow zagranicznych, dla uczynienia przełożeń w tey mierze. Miniſter iednak oświadczył mu, iż ſrzodek ten bynaymniey przedſięwzięty nie był przeciw Krolowi *Szwedzkiemu*, lecz przeciw Xiążęciu *Pomeranij*; iż Rzplta rownie ściśle dochowa neutralności względem *Szwecyi*, iak iey Krol *Szwedzki* względem Rzpltey przeſtrzega, że iednak rząd *Francuzki* osądził za rzecz potrzebną, na zanieſioną deklaracyą w *Ratyzbonie*, odpowiedzieć włożeniem embargo.

Do *Bordeaux* miał przybyć na dniu 30. Czerwca nowy agent *Amerykańſki*. — W departamencie *de Sarthe* i *Mayenne* wielu wieśniakow, ktòrzy ſię z *Szuanami* połączyli, broń ſkładaią. — Rzplta *Francuzka* dotąd miała 13. Dyrektorow. Bez zaszłych dwoch oſtatnich rewolucyow nie byłoby ich iak tylko ośmiu. — Pani *de Stael* wyiechała znowu do oyca ſwego Pana *Nekker* w okolice *Genewy*.

Karol *Heſſe* rozpoczął na nowo wydawanie ſwoich Pism względem naszey Dyplomacyi. Oſkarza wielu Miniſtrow i Generałow. Mniema on, iż nic nie było łatwieyszego iak zawarcie pokoiu, zachowuiąc całe *Włochy* wolnemi. Uważa kongress *Raſtadzki* iako zdradę, w którey układano rozerwanie *Francyi* i powrot konſtytucyinego Krola. Donosi, iż pełna okropności taiemnica zaboyſtwa *Bonniera* i *Roberjota* wkrotce będzie odkrytą. Oſkarza dawny Dyrektoryat o wygnanie do *Egiptu Buonaparte*, i o zniszczenie naszey Flotty przez *Anglikow*, ażeby powrot tego Bohatera uczynić niepodobnym. Przepowiada także, iż ieżeli do *Holandyi* poſiłki pocztą przeſłane nie będą, kray ten zoſtanie dla nas ſtraconym, lub że wypadnie go po drugi raz podbiiać. Podług niego będzie to cudem, ieżeli uchroniemy ſzczątki naszey eſkadry, ponieważ iey całość zależy ſzczegulnie od rzetelności *Hiszpańſkiey*.

Dyrektoryat rozkazał aresztować Generała Brygady *Merlin* oſkarzonego o zdzierſtwa, i o przyłożenie ſię do naszych nieszczęść we *Włoſzech*, a ſzczegulniey o utratę *Pontremoli*. Ten to ieſt ſam, ktorego oczyszczono z zarzutu, iż dopomagał do opatrzenia w żywność fortecy *Erenbreitſtein*. Będzie zamkniętym w *Antibes*, nim do ſądu woiennego ſtawionym zoſtanie.

Generałowie *Joubert* i *Championnet* wyieżdżaią iuż jutro do Armij Włoſkiey. *Moreau* ma dowodzić Armią *Reńſką*, ktòra od granic *Helweckich* aż do *Batawſkich* rozciągać ſię będzie. — Z *Genui* pod dniem 24. Czerwca donoszą co naſtępuie: „Nie podlega iuż żadney wątpliwości, iż Król *Sardyńſki* z *Francyą* woynę roſpoczyna. Kapry *Francuzkie* w portach *Sardyńſkich* znayduiące ſię, zatrzymane zoſtały z rozkazu Kròla, równie iak okręty *Genueńſkie*. Neutralnym nie będzie odtąd wolno wywozić towary z *Sardynij* do *Francyi* lub Rzpltych ſprzymierzonych. Republikanie *Francuzcy* w *Sardynij* nie mogą noſić kokard narodowych, i obchodzono tamże wſpaniałe uroczyſtości z powodu pomykania ſię *Moſkalow* i *Auſtryakow* we *Włoszech*.

Słychać, iż Generał *Macdonald* wyidzie ze ſłużby, lubo nic w tey mierze urzędowego nie mamy. — Z *Genui* donoszą, iż *Angielſki* i Ceſarſki konsul, Agent Krola *Neapolitańſkiego*, rezydenci mocarſtw nieprzyiacielſkich, i wszyſtkie osoby, ktore były w podeyrzeniu o zoſtawanie z niemi w korreſpondencyi, otrzymały rozkaz wyiechania z *Genui* w przeciągu 3 dni. — Z *Neapolu* donoszą, iż ſyſtema Republikanckie coraz ſię tam mocniey utwierdza. Ob. *Sarra* wyſłany ztamtąd ieſt poſłem do Rzpltey *Liguryiſkiey*, a Ob. *Coppola* w teyże doſtoyności do Rzpltey *Rzymſkiey*. W *Rzymie* wſzyſcy Obywalele od 18 do 50 roku w ſłużbę gwardyi Narodowey zaciągać ſię muszą.

W *Nicei* przygotowania poczynione ſą dla przechodu 30 tyſięcy woyſka, które do wzmocnienia armii Generała *Moreau* ſą przeznaczone. — Dywizya Generała *Serrurier* w niewolę we *Włoszech* zaięta, ktora ſię obowiązała przez rok nie ſłużyć przeciw nieprzyiacielowi, przybyła do *Tours* i ma bydź użytą w departamentach wewnętrznych, gdzie ſię rozruchow obawiaią. Sam także Generał *Serrurier* przyiechał do *Paryża*. — Z *Florencyi* pod dniem 20 Czerwca, donoszą co naſtępuie. „Inſurrekcya w *Arezzo* coraz ſię bardziey wzmaga. Buntownicy zagrażaią iuż teraz samey *Florencyi*. Dowodzeni są przez officerow *Niemieckich*. Na wiadomość, iż iedna ich kolumna znaydowała ſię w *Ponte Fiore* o 10 mil *Włoſkich* od *Florencyi* wyruszył przeciw nim ieden oddział woyſk *Francuzkich*, był iednak do cofnienia przymuszonym, a sekretarz kommiſſarza *Reinhard*, Ob. *Kerner* zoſtał w ramie rannym. Gdy potym *Francuzi* z poſiłkiem ochotnikow nadciągneli, insurgenci zoſtali pobici i rosproszeni. Lękać ſię iednak trzeba, aby niewtargneli do *Florencyi*. Generał *Gauthier* i kommendant miaſta, udali ſię do ſtarego pałacu, a kommiſſarz *Reinhard* do pałacu *Pitti*, ktore to pałace maią kommunikacye ſwoie z fortecą *Belvedere* dokąd wpotrzebie wspomnione osoby udać ſię mogą. *Florencya* zoſtała w ſtanie oblężenia ogłoszona. Armaty wymierzone są ku miaſtu, dla trzymania w trwodze niechętnych. Woyſka zebrane ſą w *Toſkanii* rownie iak część gwardyi narodowey ktore wyruszą przeciw insurgentom w *Arezzo*, przeciw ktorym także 2 tyſiące woyſka cudzoziemſkiego ieſt przeznaczonego.“

Towarzyſtwo ludu polityczne zebrało ſię na dniu wczorayszym w ſali dawney raytszuli. Było bardzo liczne. Wielu Deputowanych ieſt członkami iego. Sławny ex-deputowany *Drouet* wybrany zoſtał Prezydentem klubu. Drugie podobne towarzyſtwo założone ieſt na przedmieściu *St. Germain*. — W teraznieyszym położeniu rzeczy nayprzyzwoitszym zapytaniem ieſt, iakie ſkutki pociągną za ſobą oſtatnie odmiany? Obeymuiąc uwagą ſkład rzeczy, ieszcze nie można doſtatecznie oznaczyć jak daleko nowa odmiana zaydzie. *Jakobini* coraz mocnieyſzemi widzieć ſię daią. *Robert Crachet* nayiawnieyszy *Terroryſta* oświadczył głośno, iż przybył umyślnie do *Paryża*, dla dokazania tego, aby prawo cofniętym zoſtało, przez które rozmaite elekcye w roku przeszłym zniszczone były, dla tego, iż na nich tak nazwanych *anarchiſtow* wybrano. — Dziennik *Przyiaciel Praw* lęka ſię, aby Ciało Prawodawcze nie zbliżyło ſię do ſyſtematu terroryzmu, i żeby *Sieyes* iako Dyrektor niechciał iść za zasadami, które ogłoſił na początku rewolucyi w xiążeczce pod tytułem: *Co ieſt ſtan trzeci?* a która teraz przedrukowana ieſt pod tytułem *Co ieſt Lud?*

Słychać, iż zamiaſt teraznieyszego planu pożyczki ſtu millionow będzie podany inny proiekt, którego wykonanie ieszcze łatwieyszym być może. Gdyby ſię iednak pierwszy plan utrzymał, na owczas pożyczka wynioſłaby przeszło 600 millionow, procz pożyczki 100 millionow, Dyrektoryat żąda ieszcze 770. millionow na zaſtąpienie wydatkow roku 8. Miniſter *Pitt* na rok bieżący żądał od Parlamentu *Angielſkiego* bliſko 900 millionow liwrow *Francuzkich*. — Drukowanie Poematu *Delilla* pod tyt: *Georgiki Francuzkie*, które na czas przerwane było, wkrotce dokończóne zoſtanie. Spodziewaią ſię tu, iż ten ſławny wieku naszego wierszopis, wkrotce poda do druku ſwoie tłomaczenie *Eneidy*, i poema *O Imaginacyi*. — Znaiomy *Real* ieſt mianowany kommiſſarzem rządowym przy departamencie *Sekwany*. — Miniſter policyi kazał aresztować obcych emmiſſaryuszow, ktòrzy wszędzie trwogę ſprawuiące roznoszą wieści, dla zepsucia ducha publicznego, i robienia w kraiu rozruchow.

Nowy wyrok Dyrektoryatu Wykonawczego względem kunsztow, ieſt w naſtępuiącey osnowie: „Dyrektoryat Wykonawczy zważywſzy, iż w Rzpltey wſzyſtkie kunſzta powinny ſłużyć ku oswieceniu Ludu, i przykładać ſię do wpaiania zdań ſzlachetnych, poświęcania ſię dla Oyczyzny, uszanowania dla Praw, nienawiści ku zdraycom i krzywoprzyſiężcom, ſtanowi: I. Prace nakazane Artyſtom z powodu nadgrod ktore otrzymali iako zachęcenie, ſtoſowane będą ku ſamym tylko materyom patryotycznym lub moralnym. — II. Artyści podawać będą Miniſtrowi inte-

reſſow wewnętrznych programma wſzyſtkich dzieł, które przedſiewezmą dla Rzpltey. — III. Artyſta ktory w tym roku otrzymał naypierwszą nadgrodę z Malarſtwa, w obrazie który ma dla Rządu odmalować, wyſtawi zaboyſtwo Pełnomocnikow *Francuzkich* pod *Raſtad*. Toż ſamo zdarzenie wyryte będzie przez iednego z Artyſtow, którzy otrzymali nadgrodę z rzeźby. — IV. Stoſownie do Prawa 22. *Floreal*, bity będzie niezwłocznie Medal na pamiątkę tey wielkiey zbrodni. — V. Miniſter intereſſow wewnętrznych ma ſobie polecone uſkutecznienie ninieyszego wyroku ktory do druku podanym będzie.

(Podpisano) SIEYES *Prezydent*.

LAGARDE *Sekretarz generalny*.

Na dniu 3 Lipca Inſtytut narodowy odprawił publiczne poſiedzenie ſwoie. Rapport uczonego *Hollendra* van *Swinden* względem nowego podziału miar i wag był nayciekawszym. Mowa iego liczne otrzymała poklaſki. *Mercier* czytał pochwałę *Katona Utyckiego*. Nie mogł iednak dokończyć czytania dla wszczętego ſzemrania i krzykow.

Dziennik *ludzi wolnych* umieścił mocne oſkarzenie przeciw Miniſtrowi *Talleyrand Perigord*.—G. *Maſſena* ogłoſił Miaſto *Besançon* w ſtanie oblężenia, dokąd znaczną część armat poſłał.—Do miniſterium ſkarbowego przeznaczaią teraz Ob. *Leclerc*. — Do *Barcellony* przybyło 12. okrętow zbożem naładowanych z *Tunis*, wraz z Poſłem *Beja*.— *Teoſilantropowie* tracą coraz więcey ſtronnikow ſwoich. Zaprzeſtali nawet odprawiać ſłuzbę Bożą w kościele *Geniuszu*.

Odbieramy wiadomość, iż G. *Suwarow* zebrawszy na prędce armią z 60 tyſięcy ludzi, uderzył d. 18 przeciwko G. *Macdonald* w kraju *Placencyi*, a po naykrwawszey i nayuporczywszey przez 24 godziny trwaiącey bitwie, *Francuzi* cofneli ſię ku *Appeninom*.

Liſt z głowney kwatery G. *Moreau* pod d. 22 Czerw: do wiadomych ſzczegułow o bitwie d. 20 dodaie, iż attak rozpoczęty był przez dywizyą G. *Grouchy*, przeciwko nieprzyiacielowi maiącemu 15 tyſięcy ludzi, iż zwycięſtwo długo było wątpliwym, lecz że G. *Moreau* przybywszy z 6 tyſiącami świeżego woyſka, uderzył z natarczywością na nieprzyiacioł i przymuſił ich do cofnienia. Kula armatna urwała głowę koniowi, na którym ſiedział G. kommenderuiący. *Moreau* upadł, odebrawszy kilka kontuzyow, które mu iednak nieprzeszkodziły wſkoczyć na innego konia, i walczyć aż do nocy. G. *Bellegarde* przymuszony był cofnąć ſię za *Alexandryą* i *Bormidę*. Pomiędzy jeńcami *Auſtryackiemi* znayduie ſię kommendant oblężenia *Tortony*. Ten liſt dodaie: Mała Armia G. *Moreau* ma tylko w ſobie 15 do 18 tyſięcy ludzi. Nieodbieraiąc poſiłkow, trudno nam będzie utrzymać ſię przeciwko nieprzyiacielowi, iezeli połączy ſwoie ſiły, co zdaie ſię być iego zamiarem. W innym liście pod tąż datą wyrażono ieſt: Dla czegoż ieszcze raz przyobiecane G. *Moreau* nie przybywaią poſiłki?,, Podług tego zdaie ſię, iż nadto przesadzono pomoc, którą eſkadra *Francuzka* miała wysadzić na brzegi *Genui* w końcu mieſiąca Maja.

W Dziennikach naszych znayduią ſię rożne liſty z *Genui* pod d. 28 Czerw: Jeden z nich wyraża: Od kilku dni wszyſtko tu zmieniło ſwą poſtać. Gdy G. *Moreau* odnoſił korzyści przed *Alexandryą*, *Tortoną* etc: Armia G. *Macdonald* całemi nieprzyiacioł obarczona ſiłami, po niepodobnym do wiary trzydniowym odporze, przymuszona była przyspieszać ſwoie cofanie ku *Toſkanii*. Dywizya G. *Victor*, która ſię pomknęła aż do *Placencyi* dla połączenia nad rzeką *Po* Armii *Neapolitańſkiey* z Armią G. *Moreau*, była także porażoną cofaiąc ſię ku gorom *Liguryi*. Dywizya G. *Lapoype* usuwaiąc ſię na prędce ku *Bobbio*, uczyniła ten ſam obrot; nakoniec ſam *Moreau* korzyſtaiąc z odeyścia wielkiey części ſił nieprzyiacielſkich przeciwko G. *Macdonald*, otrzymał znaczne korzyści nad korpusami, które przeciwko niemu były zoſtawione przed *Alexandryą*, i który już pomknąwszy ſię aż do *Voghera*, przymuszony był cofnąć ſię ku *Genui*, gdzie ieſt dziś ſpodziewany. Flotta *Angielſka* od d. 24. znayduie ſię w naszych ſtanowiſkach i krąży od *Liworny* aż do *Tulonu*. Dnia wczorayszego przybył od niey officer z propozycyą wydania na ſłowo tyſiąca jeńcow wziętych na trzech fregatach i iednym kutrze płynącym z *Egiptu*.

Generał *Moreau* nim wyruszył przeciw *Tortonie*, wydał dnia 17. Czerwca Proklamacyą do *Piemontczykow*, zachęcaiąc ich do ſpokoyności, i do złożenia broni.

Generał *Macdonald* za przybyciem ſwoim do *Placencyi*, kazał zaproſić Xcia *Parmeńſkiego* znayduiącego ſię w *Pawii*, ażeby do ſwoich krajow powrocił.

Dyrektoryat wydał rozkaz aresztowania *Scherera*. Gdy ten Generał schodził z Miniſterium, armie nasze wynoſiły w ten czas naywięcey do 300. tyſięcy ludzi, tym czaſem gdy w Etacie żołdu, liczba ich wynoſiła 470. tyſięcy.

Liſt z *Cadix* pod dniem 6. Czerwca wyraża co naſtępuie: „Kontr-Admirał *Lacroſſe* rozgniewany iż widział tak wielką liczbę officerow marynarki emigrantow, żądał przez Ambaſſadora Rzpltey w *Madrycie*, ażeby ich odprawiono. Rada *Kaſtylſka* nakazała, ażeby wſzyſcy Emigranci w ośmiu dniach byli oddalonemi od portow morſkich o 20. mil. Ten rozkaz poſłany był do Xcia *Montferli* Gubernatora tey Prowincyi, ktory go ſurowie uſkutecznił. *Lacroſſe* wyiechał z *Cadix*. Mowią iż tam nazad powroci, ſkoro officerowie emigranci wſzyſcy ſię oddalą.

W departamentach zachodnich *Szuani* zaczynaią w kupach ſię pokazywać. Schwytany zoſtał bywszy Adjutant *Stoffleta* i domyślać ſię należy, iż 4 inne ſchwytane osoby muſiały bydź znaczącemi, gdyż dawały 50 tyſięcy ſiwrow żołnierzom, aby ich wypuścili.— Duchowieńſtwo przyſięgłe odprawiało *Te Deum* z powodu oddalenia *Reveillera*.— Kancellarya Agencyi narodowey w *Afryce* doniosła z *Algieru* pod dniem 10 Maja, iż *Francuzi* w tym kraiu już zupełnie z aresztu uwolnieni zoſtali.

Wyrok Dyrektoryatu pod dniem 4. t. m. ieſt naſtępuiący: „Dyrektoryat Wykonawczy uwiadomiony, iż kilka fortec ſtrzeżonych przez woyſka Rzpltey *Francuzkiey*, zoſtały nieprzyiacielowi wydane bez czynionego oporu, iaki przepisuią Prawa woienne i honor *Francuzki*; Zważaiąc, związek znayduiący ſię między układami woyny zewnętrzney i odporu fortec od których Armie powinny być wspieranemi; zywo dotknięty zapomniemniem tych głównych prawideł woyſkowych, i chcąc usprawiedliwić waleczne Armie, które mimo ſilnych wytrzymanych bitew, nie mogły doſtatecznie nadgrodzić nieszczęść, iakie z tego zawczesnego wydania fortec wynikły, ſtanowi: Artykuł I. Każdy kommendant fortecy ktory zacząwſzy od rozpoczęcia tey kampanij kapitulował z nieprzyiacielem dla oddania powierzoney ſobie twierdzy, nie przymusiwſzy oblężeńcow, ażeby wprzod przechodzili przez długie i [illegible] oblężenia ſtopnie, i nieodparſszy przynaymniey iednego ſzturmu, będzie przyſtawiony do Rady Woienney, ażeby tam był ſtoſownie do Praw ſądzony. — II. Członki Rady Woienney ktore te haniebne kapitulacye podpisywały, i ci ktorzy maiąc prawo do tego należeć, nie uczynili proteſtacyi, będą rownież ſtawieni przed ſądem woiennym dla odebrania wyroku podług prawa. —III. Miniſter Woienny wſkaże Radę Woienną ktora roztrząsać ma te wyſtępki, i obowiązany ieſt przywieść do rychłey exekucyi ninieyſzy wyrok, ktory zoſtanie drukowanym i do Dziennika praw wpisanym.

(podpisano) SIEYES *Prezydent*.

LAGARDE *Sekretarz generalny*.

z Paryża dnia 11. Lipca.

Dnia dziſieyszego ogłoszone ieſt po ulicach *Paryzkich* ſtawienie *Scherera* w kancellaryi centralney, i iego w więzieniu *Temple* zamknięcie.

Miniſter woienny rozkazał przyſtawić do ſądu Obywatelow *Jourdain* ſzefa depozytow remonty w *Wersalu*, *Barbier* i *Orri* kommiſſarzow woiennych tamże, oraz 3. oſkarżonych o zdzierſtwa i przeniewierzenie ſię w ſprawowaniu ſwoich urzędow.—G. *Lefebvre* mianowany ieſt kommendantem Armii *Renu* od ſtrony *Worms*.

Dnia onegdayszego *Trison* oſkarzył generalnego ſekretarza Dyrektoryatu *Lagarde*, iako autora wszyſtkich bezprawiow i naywiększych łupieſtw.

W tych dniach zaszła wielka zwada między *Mercierem* i *Roederer*. Pierwszy czytał na ſeſſyi inſtytutu pochwałę *Katona*, *Roederer* opisuiąc tę ſeſſyą w *Dzienniku Paryzkim*, wyrazil, iż to czytanie przerwane było przez wielkie śmiechy, że nikt niechciał go ſłuchać. Autor *Nocney czapki* tym rozgniewany, napisał do przyiaciela Praw liſt, w którym *Roederer* ieſt nazwany bezwſtydnym.— „Nie rozumiem wyraża daley, iakim sposobem publiczność mogłaby ſię nudzić ſłuchaiąc mnie, to ieſt rzecz niepodobna; nie ma gorszego głuchego iak ten, ktory niechce rozumieć. *Roederer* mowi, iż ſię śmiano gdy ia czytałem, wiem, iż niemożna ſię śmiać gdy on czyta, ponieważ nikt ſię nie śmieie gdy ſpi etc. Zapewniaią mowi *Przyiaciel Praw*, iż *Roederer* obrażony tą zniewagą, wyzwał *Merciera* do laſku *Boulogne*. Tam *Mercier* dobywa ſwego... manuſkryptu o *Katonie* i mowi: Chcę ſię potykać, ale potrzeba ażebyś wprzod ſłuchał mego dzieła aż do końca. Na te ſłowa *Roederer* zniknął i ieszcze do tego czasu ucieka.

Na ſeſſyi Rady 500. dnia 5. t. m. l'Abbé *Audrein* bywſzy Członek Konwencyi, i mianuiący ſię Biſkupem, przesyła Radzie mowę pogrzebową mianą przez ſiebie na honor Pełnomocnikow zabitych pod *Raſtad*. *Grandmaiſon* który podał ten Adreſs do czytania, domaga ſię, ażeby był odeſłany do Dyrektoryatu z przyczyny, iż l'Abbé *Audrein* śmie znieważać prawa w ich świątyni, biorąc zakazany tytuł Biſkupa w liście do Ciała Prawodawczego przyſłanym. —*Przyięto*.— Wielka liczba Adreſſow zoſtała złożona z żądaniem ukarania Tryumwirow i Łupiezcow. —Łatwo ſpoſtrzegać można, iż moc władzy wykonawczey coraz bardziey ścieśnioną zoſtanie.

Richon rzekł z porządku: Dziwię ſię, iż gdy wſzyſcy przekonani ieſteśmy o niegodziwych zamiarach Dyrektoryalnego Tryumwiratu; gdy ze wſzyſtkich ſtron *Francyi* wznosi ſię powszechny krzyk przeciwko ſyſtematowi zdrady, łupieſtw, tyranij, iaką zawsze wykonywali, Rada nie nakazała ieszcze odeſłać ich do ſądu. Jako! gdy Tryumwirowie poſtanowili uiarzmić całą *Francyą*, gdy już wſzyſtkie zasady wolności zniszczyli, gdy zoſtawili nasze twierdze bez ammunicyow, nasze woyſka bez żywności, gdy oczekiwali na moment dzieſiątkowania Reprezentacyi Narodowey, my przeſtawać mamy na ich proſtey dymiſſyi? Lecz uważaymy czyli dymiſſya może być w oczach Ludu doſtateczną zemſtą? Nie zapewne. Patrzcie na liczne Adreſſa, które wam ſą przeſłane, które ſię upominaią o Akt oſkarzenia, o przykładną karę łupiezcow i zdraycow. Lud więc okazuie iuż ſwoie chęci, a Reprezentanci jego winni ie uſkutecznić. Przykładne Tryumwirow i ich niegodziwych wſpólnikow ukaranie, przywroci ufność Ludowi, zniewoli go do nowych ofiar, obudzi jego zapał, jego odwagę i patryotyzm. Z tego powodu żądam ażeby pisma na dniu 30. *Prairial* do Kommiſſyi Jedenaſtu odeſłane, a podług których miano na ten czas ułożyć Akt oſkarzenia przeciwko Dyrektorom, gdyby nie złożyli dymiſſyi, były nazad oddane Kommiſſyi, którey na oſtatniey ſeſſyi poleciliście zbierać rozmaite przeciw Tryumwirom przesyłane oſkarzenia, ażeby taż Kommiſſya podała nakoniec ſwoy Rapport, a wyſtępnych ogłoſiła w ſtanie oſkarzenia ſpoſobem konſtytucyinym. — Na powszechne domaganie ſię, iednomyślnie przyięto.

Arena przypomniawszy rozmaite pomyślności koalicyi, i łatwość w ich otrzymaniu, przywiodlszy na pamięć poddanie wſzyſtkich fortec *Włoſkich* prawie bez obrony, i okazawszy iż ſama tylko ułożona przez Tryumwirow zdrada, mogła być przyczyną tylu klęſk Republikanſkich. Czas ieſt, dodał, odmienić ten ſtan rzeczy, przywrocić zwycięſtwo, ocalić Oyczyznę, a nadewſzyſtko ukarać zdraycow.— *Arena* żąda potym Poſelſtwa do Dyrektoryatu, ażeby poſtanowił Radę Woienną obowiązaną roztrząsnąć w iakim ſtanie przed poddaniem ſię ſwoim były fortece *Medyolan*, *Ferrara*, *Pizzighettone*, *Turyn* etc. Słowem wſzyſtkie twierdze i cytadelle *Włoſkie*, i ſądzić o pobudkach onych poddania.

Crochon mniema iż Dyrektoryat odpowiada omylnie na różne Rady Poſelſtwa; przytacza poselſtwo w ktorym żądano kary *Scherera*, a na ktore zdawano ſię nie mieć żadnego względu. Żąda ażeby Prawo potwierdzone przez Radę Starſzych przymuſiło nakoniec Dyrektoryat ażeby wydał wyrok oſkarzenia tego Ex-Miniſtra. — *Cambé* z *Aveyron* usprawiedliwia Dyrektoryat od zarzutow *Crochona*. Odrodzony Dyrektoryat, rzekł *Cambé*, całą ufność Rady poſiada. Żądam porządku dziennego, na wniosek *Crochona* i przyięcia wnioſku *Areny*. — Propozycya Ob. *Cambé* zoſtała przyięta.

Na ſeſſyi dnia 7. *Levailles* zaſkarzył ex-miniſtra *François*, który w iednym wyroku ſwolm zalecił, aby pra-

wo tyle tylko wykonywane było, ile tymże wyrokiem nie ieſt zmodyfikowane. Strąciliśmy nayobrzydliwszych trymwirow, lecz rozkazy ich tyle ieszcze ważą, ile prawo. To ſłowo *Rząd* było lalką czarno-xiężką. Mowiono o armiach rządowych, o ſkarbie rządowym i wkrotceby mowiono zapewne o Ciele Prawodawczym Rządowym. Wnioſł przeto, aby żadna odnoga władzy nie przywłaszczała ſobie nazwiſka Rządu, i aby każdy wyrok Dyrektoryatu ſprzeczny z prawami, iako zbrodnia przeciw narodowi był uważanym, ci zaś, ktòrzy go podpiszą karze śmierci podpadać maią.— *Briot* poparł ten wniosek i naganił zdanie tych, ktòrzy wątpili, aby Ciało Prawodawcze miało moc uchylenia wyrokow Dyrektoryatu. Władza Wykon: zatrudniać ſię iedynie powinna adminiſtracyą, a Prawodawcza ſzczegolnie ſtanowieniem lub odmianą praw. Czas ieſt mocnym krokiem do celu naszego poſtępować. Już kilkokrotnie, lecz nadaremnie wzywaliśmy Dyrektoryat do dania nam obiaśnień względem ludzi, ktòrzy grosz publiczny złupili, a ktòrych ukaranie zaſpokoiłoby lud, i zapewniło go, iż owoc potu iego bezkarnie trwonionym być nie może. Wniosek iego, aby żądanie Ob. *Levallois* odeſłane zoſtało do kommiſſyi oddzielney przyiętym było, rownie iak to drugie, aby żądać ieszcze raz od Dyrektoryatu rapportu, względem uczynionych mu już zapytań. Pomiędzy temi ſą niektòre tyczące ſię ex-miniſtra *François*, który dla ſzpitalow kupował wor zboża po 55. liwrow, gdy tym czasem podobne po 35 liwrow ofiarowane mu były.

W Radzie Starszych *Dubois Dubay* przeczytał pismo kommiſſarza rządowego w *Szwaycaryi* Ob. *Mengaud*, w którym tenże wyſtawia wypadki zaszłe w Rzpltey *Cisalpińſkiey* od początku iey założenia aż do tego czaſu. Urzędnicy ktòrych *Buonaparte* utworzył, byli gorący i ſzlachetni Republikanie, naſtępcy ich byli nieprzyiaciele Rzeczypospolitey. Im i zdraycy *Scherrerowi* ſtraty wszyſtkie przepisać należy.— Wszyscy Deputowani dodatku mieſięcznego 300 liwrow do pensyow ſwoich, dobrowolnie odſtąpili.

z Bruxelli dnia 11. *Lipca.*

Rzucono tu trwogę, iakoby flotta *Angielſka* z 200 ſtatkami przewozowemi pokazała ſię pod *Oſtendą*, lecz to wkrotce pokazało ſię falſzem. Z tym wſzyſtkim garnizony z naszego Miaſta i *Gent* wyruszyły do *Brügge* i *Oſtendy*. Pięddzieſiąta pierwsza pułbrygada obozuie pod ważną ſłużą *Slyckens*. Pod *Meddelburg* założony zoſtał oboz z woyſk *Francuzkich* i *Batawſkich* i wyspa *Wakkern* mocnemi bateryami ieſt opatrzona. Pomimo tego iednak w kraiach Rzpltey *Batawſkiey* pozoſtały ieszcze cztery puł brygady *Francuzkie* tyleż kawaleryi i korpus artylleryi konney. Generał *Beguinot* tu teraz kwaterę ſwoią maiący, wydał mocne Proklamacye przeciw tym, ktòrzyby bunt wszczynać zamyślali. — *Luxemburg* i *Maſtrycht* ma być w naylepszym ſtanie obrony poſtawiony, nad rzeką *Rhoer* oboz także wytkniętym będzie. Obie pierwsze klaſſy konſkrypcyine wydały tu 19. tyſięcy ludzi, a trzy ieszcze oſtatnie 25. tyſięcy wydadzą.

z Hagi dnia 13. *Lipca.*

Nowy poseł Rzpltey *Francuzkiey* Ob. *Fouché* z *Nantes* zawczoray tu przybył, ma bydź w charakterze ambassadora nadzwyczaynego. Odprawił iuż konferencye z G. *Brune*, *Dandels* i niektoremi innemi osobami które odmiany sobie życzą. To ieſt pewna, iż tak iak w *Paryżu* Dyrektoryat tuteyszy będzie celem rozmaitych attakow, i partya tak nazwana terroryzmu przemoże.

z Konſtantynopola dnia 18. *Czerwca.*

Jakkolwiek *Turcy* walecznie pod *Akrą* potykali ſię, wiemy iednak z pewnością, iż ich bardzo wiele poległo. Pomiędzy wielu officerami *Angielſkiemi* zginął także emigrant *Phelipeaux*, była to prawa ręka *Sidneia Smith.* — Wiadomość o wpłynieniu flotty *Breſteńſkiey* na morze *śrzodziemne*, ſprawiła w *Konſtantynopolu* wielkie wrażenie. W *Dardanellach* zebrano zaraz 15. tyſięcy ludzi, a tamteysze fortyfikacye ieszcze mocniey naprawione zoſtaną. — Porta kazała aresztować Konsula *Hiszpańſkiego* w *Scutari*. Obwiniaią go o porozumiewania utrzymywane z *Francuzami*.

z Peterzburga dnia 28. *Czerwca.*

Imperator kazał oświadczyć ukontentowanie ſwoie i wdzięczność kollegium admiralicyinemu i kommendantowi portu *Kronſtadt* za prędkie uzbroienie flotty w tym porcie.— Cenzor w *Rydze* Konsyliarz w kollegium *Tumańſki*, otrzymał pensyą 2. tyſiące rublow wraz z doſtoynością konsyliarza ſtanu, a profeſſor *Herrmann* mianowany zoſtał konsyliarzem w kollegium.

z Ratyzbony dnia 7. *Lipca.*

Dwor Ceſarſki nie pochwala tego, iż niektore Stany żądaią wyznaczenia Deputacyi do dochodzenia zaboyſtwa Poſłow *Francuzkich* pod *Raſtad*. Żąda bowiem wyraźnie, aby Stany uroczyście do tego dochodzenia wchodziły.— Odiazd Xiążęcia *Wirtemberſkiego* do *Wiednia* miał naſtąpić mianowicie z powodu nieporozumienia ſię z Stanami.—Baron *de Bühler* Poseł *Roſſyiſki* powrocił do *Münich*.

z Strazburga dnia 9. *Lipca.*

Dnia wczorayszego odprawiła ſię nowa bitwa, na prawym brzegu *Renu*, o drugiey godzinie z rana, *Auſtryacy* odebrawszy poſiłki attakowali część naszego prawego ſkrzydła między *Offenburgiem i Gegenbach*. Nasze woyſka opuściły pierwsze z tych mieyſc, i cofneły się ku *Sand*, nieprzyiaciel powrocił się potym do ſwoiey pozycyi od ſtrony doliny *Kinzing*.

Przybyła tu od kilku dni wielka liczba officerow *Auſtryackich* ze śrzodka kraiu dla wymiany.

Dnia 11. *Lipca.*

Donoszą z *Bazylei* o zaszłey na dniu 8 potyczce między woyſkiem *Francuzkim i Auſtryackim* od ſtrony *Lorrach*.

Dowiaduiemy się z liſtow z *Lugdunu*, iż w okolicach tego miaſta bliſko *Monteſſui* wytknięto oboz. Między d. 3 i 4. przechodziły przez to miaſto woyſka do *Grenoble*. Oczekuią tam także na 900 ludzi z garnizonu twierdzy *Turyńſkiey*.

Od brzegow Menu dnia 9. *Lipca.*

Nowy kommendant G. *St. Suzanne* przybył do *Moguncyi*.— Zawczoray przyiechało tamże 12 kommiſſarzow Dyrektoryatu *Francuzkiego*, ieſt pomiędzy niemi 2 Generałow i 4 Inżenierow. Maią zlecenie weyrzeć w ſtan tuteyszey fortecy i obiechać w tymże celu, *Metz*, *Diedenhofen*, *Landau*, i *Erenbreitſtein*. Dwie te oſtatnie twierdze mianowicie uwagę kommiſſarzow ściągnąć maią.

W *Węgrzech* wyszedł patent zalecaiący obywatelom, aby dla popierania tak wysoko ſzkodliwey woyny oddawali do mennicy ſrebra ſwoie, a za to brali obligacye ſkarbowe z procentem poł-pięta od ſta, na lat 6. rachuiąc od dnia zawrzeć ſię maiącego pokoiu.—Tym czasem obligacye *Auſtryackie* upadły na 30 do 38 procentu.— Mowią, iż Kardynał *Ruffo* ogłoſił ſię w *Kalabryi* Papieżem. W kraiu *Neapolitańſkim* demokracya mocno ſię utrzymuie. Woyſka dowodzone są od G. *Madera*, *Pignatelli*, *Schipani i Federici*. Lazarony bardzo obſtaią za nową konſtytucyą, a Arcybiſkup i Duchowieńſtwo wiele rządowi dopomagaią.

Dnia 12. *Lipca.*— Liſty z *Lubeki* donoszą za rzecz pewną, iż korpus Armij *Roſſyiſkiey* ma przybyć do tego miaſta. Ten korpus ma być przeznaczony do wyprawy, ktòrą Gabinet *Angielſki* układa.

z Berny dnia 5. *Lipca.*

Obywatel *Ochs* odebrał rozkaz uſtąpienia z kantonu *Lemańſkiego* i udania ſię do *Bazylei*, gdzie iak mowią, będzie ſtrzeżony.

W ſtanowiſkach Armiow żadne znaczne nie naſtąpiły odmiany. *Francuzi* okopuią ſię na obydwoch brzegach jeziora *Lucerny*, w kantonie *Zug*: G. *Lecourbe* odbiera codziennie w tym mieyscu poſiłki. Ma on naprzeciw ſobie oprocz znacznego korpusu *Auſtryakow*, korpus emigrantow *Szwaycarſkich* i pikiety doſtarczone przez kantony *Glaris* i *Uri*. Gora *Brunig* osadzona ieſt dobrze woyſkiem, rownie iako trzy wąwozy, które ſię ſtykaią z kantonami *Uri i Schwitz*.

Odtąd iak Armia *Francuzka* zoſtała znacznie wzmocnioną, i od czasu zaszłych odmian w naszym Dyrektoryacie partya *Francuzka* znacznie ſię w *Helwecyi* pomnaża. Przedſięwzięte są mocne ſposoby na zbieranie woyſka i pieniędzy.

W obu radach odprawiaią ſię nayważnieysze rozwagi nad odmianami w ſkładzie rządowym zayść maiącemi, wiele oſob zapewne odeydzie.— W armiach nic ważnego nie zaszło. Gen: *Maſſena* otrzymał świeże poſiłki, wzmacnia ſkrzydła swoie, i zdaie ſię chcieć rozpocząć działania zaczepne. Cała linia iego idzie od *Brieg* w *Walezyi* przez góry *Witerhorn* i *Bruning*, *Stanz*, *Lucernę*, *Zug*, *Bremgarten*, *Mellingen*, *Baden* aż do uyścia rzeki *Aar* do *Renu*.

Dnia 6. *Lipca.* —Mowią o założeniu obozu przed naszym miaſtem. — W Poselſtwie dnia wczorayſzego czytanym, Dyrektoryat powraca Ciału Prawodawczemu nadzwyczayną władzę, ktòrą przez kilka mieſięcy miał ſobie nadaną.

z Walencyi dnia 2[illegible]. *Czerwca.*

Wczoray i zawczoray widzieliśmy tu przechodzącą około nas flotte *Francuzką* do *Kartageny*, gdzie już zapewne ſtanąć muſiała.

z Medyolanu dnia 4. *Lipca.*

Armia *Francuzka* cofneła ſię ku *Genui*.— Dnia 29. głowna iey kwatera była w *Voltaggio*, a przednia ſtraż w *Bocchetta*. Zdaie się, iż G. *Moreau* nie ma zamiaru bronić *Genui*. Zapewniaią, iż wyſłał iuż ſwoie bagaże ku *Nicei*.

F. M. *Suwarow* wydał do Ludu *Genueńſkiego* Proklamacyą, w ktorey donosi o bliſkim ſwoim do tego Miaſta przybyciu. Przyrzeka ſwoie wſparcie Religij, handlowi, żegludze i uwolnienie kraiu od tyrańſkiego jarzma *Francuzow*, lecz w przypadku gdyby mieszkańcy myśleli ſię opierać, zagraża podać miaſto na rabunek.

OBWIESZCZENIA

Ponieważ garbarnie w Prowincyach Pruſs Południowych, Nowo Wschodnich i nowego Szląſka teraz exyſtuiące, w tak znaczney znayduią ſię liczbie, iż wyſtarczą na wyrobienie ſkòr ſurowych, a wywoz onych dotąd dozwolony, ſprawiłby uſzczerbek robotnikom około garbarni tychże pracuiącym; tak więc celem utrzymania tychże fabryk i pomnożenia im zarobku; iako też przez wzgląd, iż pomnażaiąca ſię w kraiu ludność, i znaczna liczba woyſk. potrzebuią znacznieyſzego ſkòr wyrobionych zapasu, poſtanowiono zoſtało przez Rząd Kraiowy: *Iż wywoz wſzelkich ſkór ſurowych: Wołowych, Koźlich, Cielęcych, Owczych i Jagnięcych za granicę zakazany ieſt we wſzyſtkich pod Panowanie Pruſkie podpadłych bywſzych Polſkich Prowincyach; a nawet ſkury takowe nie będą mogły być wywożone z jarmarku Frankfurtſkiego i kraiowych portow morſkich; ſkurki zaś Zaięcze i Krolicze ieszcze na ten raz mogą być wyprowadzane.* O takowych wyrokach Rządowych, donosi ſię Publiczności dla iey przeſtrogi i informacyi. — Dan w Warſzawie dnia 17. Czerwca 1799.

Kamera J. K. Mci Pruſs Południowych Woienno-Ekonomiczna.

Stoſownie do obwieszczenia pod dniem 4 Września 1797 wyſzłego, podaie ſię do wiadomości publiczney naſtępuiące dokładnieysze urządzenie względem opłaty celney i sposobu oney wybierania, iako też dozwolonego i zakazanego towarow rożnych do kraiu wprowadzania.— 1.) Trzciny Hiſzpańſkie, gdy ſą albo cale nieoprawne; lub oprawne w moſiądz, cynę, w kokus, lub kości, będą podciągnięte tylko pod opłatę 4. Pro Centu. Jeżeli zaś oprawy takowe ſą z materyi przednieyszey, np. złota, ſrebra, kości ſłoniowey, lub bursztynu, na ow czas opłata od nich, iako od towaru galanteryi, wybieraną będzie w kwocie 10 Procent.— 2.) Jeżeli zaś zdarzą ſię towary w Taryfie żadney pewney i udeterminowaney Taxy nie maiące, od ktorych cło wybierane bywa podług ſzacunku dopiero z taxy wyciągnąć ſię maiącego, na ow czas wartość onych podług faktury, którą właściciel w każdym przypadku ma produkować, wyciągniętą być powinna.— 3. Pantofle ſafianowe, ſkury, tudzież ſkorki baranie na biało wyprawne, nie ſą zakazane, i mogą być wprowadzane za opłatą 10 procent.— 4. Skory Sarnie wyprawne, nie maiąc w taryfie żadney pewney taxy, pociągnięte będą zatym do opłaty celney w kwocie 10 Procent podług aktualney onych wartości.— 5. Oprocz rękawiczek Duńſkich, żadne obce rękawiczki ſkurzane nie mogą być wprowadzane do kraiu na ſprzedaż: nie podciągaiąc iednak pod to prawidło rękawiczek zagranicznych z ſutrem lecz takowe za opłatą 4 Procent mogą być wprowadzane.— 6. Dozwala ſię wprowadzania ſkor obcych wyprawnych, biało farbowanych, gdyż te należą pierwiaſtkowo do gatunku ſkor nie zakazanych biało wyprawnych których nawoz do dawnych Prowincyi Pruſkich ieszcze ieſt pozwolony.— 7. Wszyſtkie gatunki wſtążek iedwabnych zagranicznych ieszcze dozwolonych, wąſkich lub ſzerokich, taxowane będą od dnia dziſieyszego na wagę funt po 16. talerow, od których 10 Procent na opłatę celną ma byc wybierany.— Dan w Warszawie d. 18. Czer: 1799.

Kamera J. K. Mci Pruſs-Południowych Woienno Ekonomiczna.

W Krolewſkich Amtach Borowych Wyszkowſkim i Orłowſkim nad rzekami Bugiem i Narwią w Pułtuſkim i Zakroczymſkim, także nad rzeką Narwią i ſpławną rzeką Wkrą leżących; wielce znaczna wielość Sosnowego drzewa na belki 54 ſtop długości i do Budowy po 42 ſtop długości.— Budulcu czyli śrzedniego na budowę drzewa po 36 do 40 ſtop długości i rożne gatunki Browarek z zachowaną Krolewſko-Woieno Ekonomiczney Kamery approbacyą, publicznie naywięcey daiącemu na pniach ſprzedane bydź ma.— To drzewo będzie na części podzielone, naymnieysza ſkładać ſię będzie z 10ciu kop, to ieſt:

1.	Kopa	Belek	
1.	ditto	Budulcu.	
1.	ditto	Browarkow po 1)	3 Sążenia.
2.	ditto	ditto —— 1 (	2 ditto
5.	ditto	ditto ——	1 ditto

Mieyſca na Licytacyą ſą w dniach naſtępuiących wyznaczone.— Dla Amtu Borowego Wyszkowſkiego dnia 24 Września we Wtorek w zamku Biſkupim w Wyſzowie o godzinie 9 zrana.— Dla Amtu Borowego Orłowſkiego dnia 27 Września w Piątek w zamku Biſkupim w Broku nad Bugiem zrana o godzinie 9.— Dla Amtu Borowego Pułtuſkiego dnia 30 Września zrana w Poniedziałek w domu Amtu w Gorkach pod Pułtuſkiem.— Dla Amtu Borowego Zakroczymſkiego dnia 7 Października w Poniedziałek w domu Amtu Zakroczymſkiego.— Jedna połowa ſummy za kupione drzewo powinna bydź zapłacona po naſtąpionej approbacyi, przed wyznaczeniem drzewa, druga zaś połowa przy wywozce z mieyſca ſpławu.— Dokładnieyszym zapytywaniom, Ober-Forſztmeiſter de Landwüſt w Płocku zadoſyć uczyni.— Drzewo powinno przed 1. Marca 1800 Roku wſzyſtko bydź wywiezione.— W Płocku dnia 19 Czerwca 1799.

J. K. Mci Pruſs Nowo-Wſchodnich Woienno-Ekonomiczna Kamera.

W Jeſieni w roku zeſzłym przytrzymany zoſtał Woł we wſi Gołąbkach, tudzież na Kolonij Wola zwaney, przed 5 tygodniami od człowieka podeyrzanego odebrano małego gniadego Konia chłopſkiego, których właściciele dotąd wyśledzonemi bydź nie mogli, przeto wzywaią ſię, aby naydaley do 31 Lipca r. b. do niżey podpiſanego Landratha ſię zgłoſili, końcem odebrania tak Wołu, iako i Konia, po okazaniu Prawa własności, gdyż inaczey tego dnia po południu o godzinie 1 przed pomieszkaniem tegoż Landratha na S. Krzyſkiey ulicy ſub Nro 1337 publicznie ſprzedane zoſtaną, a pieniądze podług przepiſu prawa obrocone zoſtaną. Co do publiczney podaie ſię wiadomości. Dan w Warſzawię d. 22 Lipca 1799. v. *KAHLE.*

DONIESIENIE.

Franciszek Daniel *Auffschlag* Obywatel i Kupiec Miaſta Warszawy, ktòry handel ſwoy korzenny *en Gros* do tego momentu w domie Jarzewiczowſkim przy ulicy Miodowey czyli inaczey Kapucyńſka zwaney, miał, iż teraz tenże ſam handel tak rożnych korzeni, materyałow, iako też wszelkich trunkow, *en Gros* i w częściach do przedania maiący, przenioſł do tego domu, w którym niegdy Staniſław *Rafałowicz* handel ſwoy miał, to ieſt do domu w Starym Mieście Nro 42. ſytuowanego; rekomenduie ſię przytym dalſzym łaſkawym względom Prześwietney Publiczności z tym oświadczeniem, iż za mierną cenę ſłużyć każdemu materyałami handlu ſwego zapewnia. — *w Warſzawie dnia* 18. *Lipca* 1799.

Kantor tey Gazety jeſt w Rynku Starego Miaſta, w Kamienicy JP. Eberta, pod Nrem 65. *na drugim piętrze*— Exemplarz gr: 20.